

Învățare experiențială vs. învățare în aer liber

Prof. învă. preșcolar, Casiana Macovei
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 20, Iași

Definiția clasică a educației în aer liber este „educație *în, despre și pentru* aer liber”. (apud Donaldson, 1958, p. 63). În descrierea educației în aer liber ca metodă de învățare a folosit trei cuvinte cheie: cuvântul „în” se referă la locație, se desfășoară „în afara ușilor”; cuvântul „despre” se referă la subiect, se învață despre natură și cuvântul „pentru” face referire la scopul educației în aer liber; un beneficiu al resurselor limitate ale planetei noastre.

Această definiție a fost criticată din mai multe puncte de vedere. Mulți educatori au considerat că unele activități ce fac parte din educația în aer liber se pot desfășura și în grădiniță. Alții au considerat că educația în aer liber este mai mult decât a învăța despre mediul înconjurător. Ei pretind ca mediul personal și socializarea sunt subiecte la fel de importante care se pretează la situațiile de învățare ale educației în aer liber. Unii cred că scopul educației în aer liber nu este de atingere a corzii sensibile, ci învățarea independentă, gândirea liberă și de sine-stătătoare de rezolvare a problemelor. Cu toate acestea, definiția de mai sus a oferit o bază solidă pentru educația în aer liber în America de Nord timp de aproape trei decenii.

Spre sfârșitul anilor 1980 s-a „redefinit” termenul de *educația în aer liber*: „educația în aer liber este un proces de învățare experiențială prin practică, (*learning by doing* – învață făcând), care are loc în principal prin expunerea în afară; în educația în aer liber accentul pentru subiectul învățării este plasat pe *RELĂȚII*, relațiile cu privire la oameni și la resursele naturale.

În primul rând, educația în aer liber este o metodă de învățare. Julian W. Smith a descris educația în aer liber ca „un climat de învățare pentru lucrurile care pot fi învățate cel mai bine în afara sălii de clasă”. (apud Smith, 1955, p. 9).

În al doilea rând, procesul de învățare este învățarea experiențială. Educatori timpurii, cum ar fi J. A. Comenius, J.J. Rousseau, Pestalozzi și J. Dewey au susținut importanța experiențelor semnificative în procesul educațional. L. B. Sharp a citat de multe ori din teza sa, susținând procesul experiențial: „ceea ce trebuie și poate fi cel mai bine predat în clasă e necesar să se învețe acolo și ce poate fi cel mai bine învățat prin experiență, care se ocupă în mod direct cu materialele înăscute și situații de viață în afara școlii, ar trebui să fie învățate acolo.” (Sharp 1943, p. 363).

În al treilea rând, învățarea în aer liber are loc în principal, dar nu exclusiv, în stabilirea locului. Unele aspecte pot fi predate în interior, cum ar fi învățarea conceptelor de bază înainte de excursie, pregătirea materialelor pentru un studiu de ecologie, vizionarea unui material power point sau a unui curs despre natură sau planificarea logistică pentru o expediție. Cu toate acestea, învățarea în aer liber este cea care oferă cadrul și, în cele din urmă, inspirația pentru învățare.

În al patrulea rând, învățarea prin experimentare necesită utilizarea deplină a simțurilor (văz, auz, gust, pipăit, miros și intuiție) și implică cele trei domenii (cognitiv, afectiv și motric) de învățare. Lewis a pus accent pe această conștientizare senzorială atunci când a spus despre învățarea în aer liber, „aceasta face apel la utilizarea simțurilor – auz, văz, gust, miros și pipăit - pentru observare și percepție.” (Lewis 1975, p. 9).

Mand a susținut că educația în aer liber implică „o abordare completă, mai degrabă senzorială decât abstractă a obiectului. Copiii își folosesc ochii, urechile și mușchii în activitățile în aer liber și învață direct prin proces.” (Mand 1967, p. vi). Ford scrie despre trei planuri de învățare: cunoștințe, abilități și atitudini. Ea susține că „este necesar ca, indiferent dacă obiectivele sunt stabilite pentru un program legat în aer liber, acestea trebuie să cuprindă cele trei domenii de învățare.” (Ford, 1980, p. 50).

În al cincilea rând, învățarea în aer liber se bazează pe curriculum-ul interdisciplinar. Aceasta este „o abordare pentru atingerea scopurilor și obiectivelor curriculum-ului.”

(Hammerman, 1985, p.5). Nu este necesar ca programa să fie bazată pe curriculum la decizia scolii. Programa ar putea exista în cadrul unei excursii de observare a păsărilor sau într-o plimbare cu pluta alături de persoane mai în vârstă.

În al șaselea rând și cel mai important, învățarea în aer liber este o chestiune de multe relații. Relațiile se referă nu numai la resurse naturale, dar și la oameni și societate. Există patru categorii de relații: *interpersonală*, *intrapersonală*, *ecosistemică* și *ekestică*. Relațiile interpersonale se referă la relațiile care există între oameni: modul în care aceștia cooperează, comunică și au încredere unul în celălalt în timpul interacțiunilor de grup sociale. Relația intrapersonală se referă la modul în care se omul se raportează la el însuși/ ea însăși; nivelul lor de independență, conceptul de sine și percepția lor despre abilități și limite. Relația ecosistemică se referă la dinamica și independența dintre toate părțile unui ecosistem; modul în care energia este transmisă prin lanțul trofic, modul în care natura vindecă prin procese de succesiune după un incendiu forestier și modul în care unele organisme depind de alte organisme pentru a supraviețui. Relația ekestică se referă la interacțiunea dintre oameni și mediul lor; cum oamenii au un impact asupra resurselor naturale și modul în care ar putea avea un efect de reciprocitate, calitatea terenului influențează calitatea vieții societății.

Din punct de vedere istoric, au existat două abordări ale educației în aer liber, fiecare cu un accent principal pe o altă pereche de relații. Programele de educație de aventură care implică activități în aer liber s-au concentrat în mod tradițional asupra relațiilor interpersonale și interpersonale. Ele au avut succes în a aduce schimbări pozitive în indivizi prin intermediul depășirii provocărilor. Programele de educație de mediu care implică studii ecologice s-au concentrat în mod tradițional asupra relațiilor ecosistemice și ekistice. Ele au avut succes în transmiterea „unui respect al vieții printr-o explorare ecologică a interdependenței tuturor lucrurilor vii” și „o etică a gliei ilustrând faptul că omul administrează temporar terenul.” (Kirk , 1968, p. 4).

Imaginați-vă un copac mare numit „educația în aer liber”. El are două ramuri importante care pleacă de la trunchiul principal; fiecare dintre ele dispune într-o masă de frunze. O ramură se numește educație prin experimentare, iar celalaltă se numește educația mediului. Frunzele acestui copac sunt procesul de învățare experiențială. Ca și în cazul fotosintezei în frunzele altui copac, aceste frunze capată energia de la soare și își trag elementele nutritive de susținere din aer și sol. În acest caz soarele este setarea în aer liber, care radiază sursa de inspirație pentru toate părțile copacului. Aerul conține curriculum interdisciplinar pe care se bazează programul de educație în aer liber și la fel cum frunzele schimbă oxigen și dioxid de carbon cu atmosfera, un schimb de informații apare frecvent între proces și curriculum. Arborele este ferm ancorat în sol prin rădăcini. Solul, în acest caz, deține șase simțuri plus cele trei domenii de învățare. Procesul de învățare experiențială trasează direcția de la aceste simțuri și domenii, doar pentru a reveni la învățarea prelucrată pentru depozitare în rădăcini, la fel ca orice alt copac. Arborele prezintă o metaforă puternică pentru redefinirea educației în aer liber din punct de vedere a punerii în joc și a relației de mediu.

Nu contează pe care creangă a arborelui urci, procesul învățării experiențiale este obținut și sunt realizate toate cele patru relații. Bazată pe această analogie, programele de educație în aer liber ar trebui să includă un amestec din educația prin aventură și educația în mediu. Fiecare abordare poate menține totuși un accent pe o pereche de relații dar, de asemenea, prin însăși natura de a fi în aer liber, le atinge și pe celelalte două. Abordările experimentării trebuie să corespundă cu problemele mediului dacă își propun să protejeze cadrul pe care îl prețuiesc atât de mult. Abordările educației pentru mediu trebuie să dezvolte indivizi de încredere care rezolvă problemele prin cooperare și care pot face judecăți sănătoase în ceea ce privește administrarea planetei noastre.

Educația în aer liber este amestecul atât de aventură cât și de mediu și trebuie abordată printr-un program de activități sau experiențe. Prin expunerea în aer liber, indivizii învață despre relația lor cu mediul natural, relațiile între diferitele concepte ale ecosistemelor naturale, precum

și relațiile personale cu ceilalți și cu sine lor interior. Abordarea amestecată pentru învățarea în aer liber este cea recomandată de către Simon Priest.

De-a lungul istoriei au fost multe confuzii asociate cu definirea termenului de „educație în aer liber”. În 1985, Hammerman l-a definit cel mai bine: „termenul de educație în aer liber poate fi perceput în moduri diferite...conservatorii, de exemplu, se vor gândi la o utilizare rațională a resurselor naturale... liderii de recreere, pe cealaltă parte, pot vedea educația în aer liber ca pe realizarea bucuriilor în spațiul de agrement... ecologiștii o văd ca pe un mijloc de a ajuta fiecare elev în dezvoltarea unei atitudini de responsabilitate personală pentru mediul nostru finit și fragil.” Aduagă la acest punct de vedere planul de învățământ al învățătorului și punctul de vedere terapeutic al aventurierului și este ușor de văzut variația asocierii cu termenul. Ca educatori experiențiali în afara ușilor suntem cu un pas mic mai aproape de un acord pe tema a ceea ce constituie educația în aer liber, dacă luăm în considerare faptul că subiectul nostru este o chestiune de multe relații .

Învățarea experiențială este participativă, interactivă și aplicată. Aceasta permite contactul cu mediul înconjurător, precum și expunerea la procese care sunt variabile și incerte. Ea implică întreaga persoană umană.

Bibliografie:

<https://www.d.umn.edu/~kgilbert/educ5165-731/pwreadings/Redefining%20Outdoor%20Education.pdf>

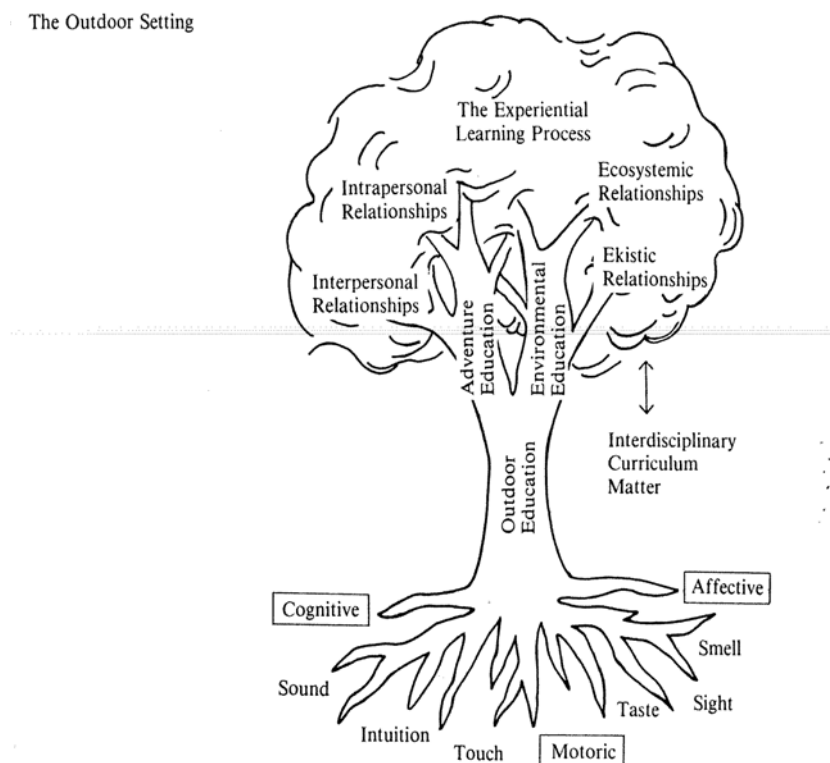

FIGURE 1. The Outdoor Education Tree